

Turvallinen oppimisympäristö

Virikkeeksi ja muistutukseksi Joensuun kaupungin peruskouluille/OK 4.9.2020

POL 29 § 6 mom. säätää, että oppilaan oikeus turvalliseen oppimisympäristöön on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan. Koulu määrittelee lukuvuosisuunnitelmassaan (POA 9 §), mikä on koulun varsinaista toimintaa (lukujärjestykset ja lukujärjestyspoikkeamat), johon sovelletaan esim. turvallista oppimisympäristöä, kurinpitokeinoja ja perusopetuksen maksutonta tapaturman hoitoa koskevia säännöksiä.

Vastuun pääsäännöt peruskoulussa

- Oppilas on koko koulupäivän ajan koulun toiminnassa koulun vastuulla
- Koulun vastuu alkaa, kun ensimmäinen oppitunti alkaa ja päättyy viimeisen oppitunnin päätyttyä. Koulu ei siis ole pääsääntöisesti vastuussa oppilaista ennen koulupäivän alkua (mm. koulun pihalle tulleet) eikä koulun päätyttyä (mm. koulun pihalle jääneet). Poikkeuksena tästä ovat
  - koulupäivän jälkeen kyyditystä odottavat oppilaat, jotka ovat perusopetuslain mukaan oikeutettuja kyyditykseen
    - POL 32 § 4 mom: kuljetusta (koululla) odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan. -> koulu on vastuussa heistä myös sen ajan, kun he odottavat kuljetusta.
  - jälkikäteen tapauskohtaisesti arvioitavat, joissa koulu saattaa joutua vastuuseen.
    - Ennen koulun alkua ei ole säädetty kuljetusoppilaiden valvontavelvollisuutta -> HO: jos kyyditysoppilaiden odotusaika ennen koulun alkua ei ole erityisen pitkä eikä olosuhteet muutenkaan edellytä valvontaa, niin silloin koulu ei ole vastuussa mahdollisista ennen koulun alkua tapahtuneista vahingoista.
      - Olosuhteet (esim. koulun tiedossa on ollut, että koulun päättymisen jälkeen pihalla on ollut joidenkin välillä ristiriitoja, koulun pihalla on esim. pihatöistä johtuen jokin vaaranpaikka jne.)
- Koulu ei vastaa oppilaasta, jos oppilaalla on koulupäivän aikana omia menoja, esim. hammaslääkäriin käynti
- Koulu ei vastaa oppilaasta, joka osallistuu koulun tiloissa tai alueella kerhoon, jota ei ole merkitty koulun vuosisuunnitelmaan. Tällöin vastuu on kerholla.

Oppilas on koulun ja opettajan vastuulla, kun

- Annetaan vuosisuunnitelman mukaista opetusta
- Siirrytään opetuspaikoille
- Oppilas on välitunnilla tai muulla tauolla
- Oppilas osallistuu koulun järjestämiin retkiin ja muuhun koulun ulkopuoliseen toimintaan, esim. leirikouluun
  - Edelliset sisältävät siirtymiä, joten opettajien tulee tietää, kuka on vastuussa oppilaasta minäkin hetkenä.

Koti- ja koulumatkat

- Koulu ei ole vastuussa oppilaan koulu- ja kotimatkoista, vaikka vastaa koulu- ja kotimatalla tapahtuneen tapaturman hoitokuluista
- Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatalla tapahtuneesta kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle
- Koulu ei ole velvollinen selvittämään koulumatalla tapahtuneita kiusaamistapauksia, vaan suositeltavaa on, että huoltajat ratkovat ne keskenään. Koulu voi tarjota esim. kuraattorin apua asian selvittämisessä.

Opettajan vastuusta

- Opettajan vastuuta ei voi siirtää, vaikka tehtäviä voisikin.
- Opettaja vastaa koko opetusryhmästä, vaikka esimerkiksi ryhmä olisi jaettu, eikä opettajalla ole näköyhteyttä molempiin ryhmiin

Välituntivalvonnat

- Välituntivalvoja vastaa oppilaista välituntien aikana
- Rehtori vastaa siitä, että välitunneilla on riittävästi valvoja
- Koulussa on tärkeä sopia, kuka vastaa oppilaista silloin, kun oppilaat siirtyvät luokista välitunnille ja takaisin välitunnilta luokkiin

Koulupäivän viimeiset oppitunnit

- Jos jonkun aineen tai luokan osalta päätetään, että päivän viimeiset oppitunnit on tarkoituksenmukaista pitää yhteen, koulupäivä ja koulun vastuu päättyy aikaisemmin ilmoitettuna päättymisajankohtana.
- Tästä tulee ilmoittaa huoltajille hyvissä ajoin etukäteen

Koulupäivä päättyy muualla kuin koululla

- Jos koulupäivä päättyy ja kotimatka alkaa muualta kuin koululta, huoltajalta tulee pyytää kirjallinen hyväksyntä poikkeavalle menettelylle
- Samalla huoltajalle tulee ilmoittaa, että koulun vastuu oppilaista päättyy, kun oppilas lähtee opetuspaikalta esim. uimahallilta kotiin
- Oppilaalle tulee aina antaa myös mahdollisuus tulla opettajan valvonnassa takaisin koululle

Koulu tiedottaa huoltajille koulukohtaisen toteutuksen.